

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

HOÀNG THỊ KHUYẾN

**GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN CHIÊM HOÁ TỈNH TUYÊN QUANG
TỪ NĂM 1991 ĐẾN NĂM 2010**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ VIỆT NAM

Thái Nguyên, 2012

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

HOÀNG THỊ KHUYẾN

**GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN CHIÊM HOÁ TỈNH TUYÊN QUANG
TỪ NĂM 1991 ĐẾN NĂM 2010**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC LỊCH SỬ
Mã số: 60.22.54**

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
TS. NGUYỄN XUÂN MINH**

Thái Nguyên, 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi . Các số liệu, kết quả nêu trên là trung thực. Những kết luận của luận văn chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Tác giả Luận văn

Hoàng Thị Khuyến

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu và nhiệm vụ của đề tài	3
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu.	4
5. Đóng góp của Luận văn.	5
6. Bố cục của luận văn.	5
Chương 1: GIÁO DỤC HUYỆN CHIÊM HOÁ TRƯỚC NĂM 1991	6
1.1 Khái quát huyện Chiêm Hoá	6
1.1.1 Vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên.	6
1.1.2 Dân cư và các thành phần dân tộc	8
1.1.3 Đặc điểm kinh tế, xã hội.	10
1.2 Khái quát tình hình giáo dục huyện Chiêm Hoá trước năm 1991	13
1.2.1 Giáo dục huyện Chiêm Hoá thời Pháp thuộc.	13
1.2.2. Giáo dục huyện Chiêm Hoá từ sau Cách mạng tháng Tám năm 1945 đến năm 1954	17
1.2.3 Giáo dục huyện Chiêm Hoá từ năm 1954 đến năm 1975	21
1.2.4 Giáo dục huyện Chiêm Hoá thời kì 1975 – 1991.	25
Chương 2: GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN CHIÊM HÓA TỪ NĂM 1991 ĐẾN NĂM 2000	28
2.1 Chủ trương đổi mới giáo dục của Đảng và sự vận dụng của Đảng bộ Huyện Chiêm Hóa trong thời kì mới.	28
2.2 Giáo dục Trung học cơ sở huyện Chiêm Hóa.	37
2.2.1 Mạng lưới trường, lớp, học sinh và giáo viên.	37
2.2.2 Các hoạt động giáo dục khác	49
Chương 3: GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN CHIÊM HÓA TỪ NĂM 2001 ĐẾN NĂM 2010	59
3.1 Giáo dục huyện Chiêm Hóa trước yêu cầu chuyển biến cơ bản và toàn diện về giáo dục đào tạo.	59
3.2 Giáo dục Trung học cơ sở huyện Chiêm Hóa từ năm 2001 đến năm 2010. . .	65
3.2.1 Mạng lưới trường lớp, học sinh và giáo viên.	65
3.2.2. Các hoạt động giáo dục khác.	74

KẾT LUẬN	83
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC	

BẢNG CHỮ CÁI VIẾT TẮT

CHỮ CÁI VIẾT TẮT	NỘI DUNG
BCH	Ban Chấp hành
Nxb	Nhà xuất bản
HĐND	Hội đồng Nhân dân
PCGDTH - CMC	Phổ cập giáo dục Tiểu học – Chông mù chữ
PCGDTHCS	Phổ cập giáo dục Trung học cơ sở
PTCS	Phổ thông cơ sở
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hoá - hiện đại hoá, là điều kiện để phát huy nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững. Do vậy, Đảng và Nhà nước đều coi giáo dục và đào tạo là “quốc sách” hàng đầu.

Bước sang thế kỉ XXI, phát triển giáo dục trực tiếp phục vụ yêu cầu của sự nghiệp đổi mới của đất nước.

Trong hệ thống giáo dục Việt Nam, giáo dục phổ thông đóng vai trò là giáo dục nền tảng, là yếu tố cơ bản của giáo dục, nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Phát triển giáo dục phổ thông là tiền đề, là khâu quan trọng để thực hiện phát triển giáo dục.

Trong hệ thống giáo dục phổ thông, giáo dục Trung học cơ sở (THCS) giữ vai trò quan trọng. Điều 23 *Luật Giáo dục* hiện hành đã nêu rõ: “*Giáo dục trung học cơ sở nhằm giúp học sinh củng cố và phát triển những kết quả của giáo dục tiểu học; có trình độ học vấn phổ thông cơ sở và những hiểu biết ban đầu về kĩ thuật và hướng nghiệp để tiếp tục học trung học phổ thông, trung học chuyên nghiệp, học nghề hoặc đi vào cuộc sống lao động*”[44;tr 23].

Chiêm Hóa là một huyện vùng cao nằm ở khu vực phía Bắc của tỉnh Tuyên Quang. Đây cũng là mảnh đất anh hùng nơi ghi dấu nhiều sự kiện quan trọng của dân tộc. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc trong huyện ra sức phấn đấu, hăng hái thi đua học tập, lao động sản xuất. Phát huy nội lực, sáng tạo trên các lĩnh vực phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng – an ninh, Đảng bộ và nhân dân huyện Chiêm Hóa đã giành được nhiều thành tựu quan trọng, từng bước làm biến đổi kinh tế - xã hội. Trong những thành tựu chung của huyện, có sự đóng góp quan trọng của ngành Giáo dục và Đào tạo.

Trải qua 20 năm phát triển (1991 – 2010), ngành Giáo dục và Đào tạo huyện Chiêm Hóa đã đạt được những thành tựu tiêu biểu :

Năm 1995, huyện Chiêm Hóa được công nhận đạt chuẩn quốc gia phổ cập giáo dục Tiểu học-xoá mù chữ (PCGDTH-XMC). Đến năm 2001, huyện tiếp tục được công nhận đạt chuẩn quốc gia phổ cập giáo dục Trung học cơ sở (PCGDTHCS). Năm 2003, huyện đã được công nhận đạt chuẩn quốc gia phổ cập giáo dục Tiểu học đúng độ tuổi. Từ năm 1995 đến nay, ngành Giáo dục và Đào tạo huyện liên tục nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục các bậc học. Năm 2006, Trường THCS Khánh Thiện vinh dự được Nhà nước tặng thưởng *Huân chương Lao động hạng II*.

Việc nghiên cứu giáo dục Trung học cơ sở huyện Chiêm Hoá từ năm 1991 đến năm 2010 vừa có ý nghĩa khoa học, vừa có ý nghĩa thực tiễn, giúp cho địa phương rút ra những bài học kinh nghiệm trong công tác chỉ đạo ngành giáo dục phổ thông những năm tiếp theo.

Là một giáo viên giảng dạy bộ môn Lịch sử, là người con của quê hương Chiêm Hoá và trưởng thành từ ngành Giáo dục quê nhà, bản thân tôi nhận thức được vai trò to lớn của giáo dục phổ thông đối với sự nghiệp trồng người và tầm quan trọng của việc định hướng giáo dục phổ thông trong thời kì mới.

Đề tài nghiên cứu “*Giáo dục trung học cơ sở huyện Chiêm Hoá tỉnh Tuyên Quang từ năm 1991 đến năm 2010*” còn đóng góp thêm vào nguồn tư liệu lịch sử địa phương. Xuất phát từ những lí do trên, tôi chọn vấn đề: “*Giáo dục Trung học cơ sở huyện Chiêm Hoá tỉnh Tuyên Quang từ năm 1991 đến năm 2010*” làm đề tài Luận văn Thạc sĩ Sử học.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.

Từ khi đất nước giành được độc lập (1945) đến nay, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm đến vấn đề giáo dục và đào tạo, coi đó là quốc sách hàng đầu. Ngoài các văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV, VI, VII, VIII, IX... và Nghị quyết TW 4 khóa VII, Nghị quyết TW 2 khóa VIII, văn kiện Hội nghị lần 6 BCHTW Đảng khóa IX về Giáo dục đào tạo, Bộ Giáo dục và Đào tạo – cơ quan chủ quản về công tác giáo dục đã đưa ra nhiều văn bản chỉ đạo về phát triển giáo dục phổ thông. Đây là vấn đề được cả xã hội quan tâm và nhiều tác giả nghiên cứu.

Ở huyện Chiêm Hóa, trong những năm qua, hoạt động nghiên cứu lịch sử đã được một số cá nhân và tập thể thực hiện trên nhiều lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội. Một số công trình nghiên cứu về vấn đề giáo dục tỉnh Tuyên Quang, trong đó có huyện Chiêm Hóa, đã được xuất bản.

Năm 2000, Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia xuất bản cuốn “*Lịch sử Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang (1940 – 1975)*” và cuốn “*Lịch sử Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang (1940 – 2000)*”, đã đề cập đến nội dung văn hóa, giáo dục trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang

Năm 2008, Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia xuất bản cuốn “*Lịch sử Đảng bộ huyện Chiêm Hoá (1940 - 2005)*”. Cuốn sách trình bày hệ thống quá trình hình thành và phát triển của Đảng bộ Chiêm Hóa qua các thời kỳ, nêu rõ sự chỉ đạo của Huyện ủy và những thành tựu đạt được trên tất cả các mặt kinh tế, văn hóa, xã hội... của huyện Chiêm Hóa, trong đó có sự phát triển giáo dục-đào tạo.

Ngoài các công trình trên, các bản báo cáo tổng kết của ngành Giáo dục Tuyên Quang và ngành Giáo dục Chiêm Hóa qua từng năm, từng thời kỳ từ năm 1991 đến năm 2010 đã nêu những kết quả đạt được và đánh giá về tình hình giáo dục

Các công trình nghiên cứu trên đây đã đề cập tới sự phát triển của giáo dục huyện Chiêm Hoá qua các thời kỳ lịch sử nhưng mới chỉ dừng lại ở những nét khái quát. Đến nay, chưa có công trình nào nghiên cứu một cách có hệ thống về giáo dục Chiêm Hoá nói chung và giáo dục THCS huyện Chiêm Hoá nói riêng. Tuy nhiên, những công trình liên quan đến đề tài đã được công bố là những cơ sở giúp chúng tôi hoàn thành Luận văn này.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu và nhiệm vụ của đề tài

3.1. Đối tượng nghiên cứu.

Đề tài nghiên cứu giáo dục THCS huyện Chiêm Hoá.

3.2. Phạm vi nghiên cứu.

- Phạm vi thời gian: Từ năm 1991 đến năm 2010. Tuy nhiên, để làm rõ yêu cầu của đề tài, Luận văn đề cập tình hình giáo dục của huyện trước năm 1991.

- Phạm vi không gian: Hệ thống giáo dục THCS huyện Chiêm Hoá tỉnh Tuyên Quang, gồm 29 đơn vị hành chính trực thuộc (trong đó có 28 xã và 1 thị trấn).

3.3. Nhiệm vụ của đề tài.

Đề tài tập trung giải quyết những nội dung sau đây:

- Khái quát tình hình giáo dục huyện Chiêm Hóa trước năm 1991

- Dựng lại quá trình phát triển giáo dục THCS huyện Chiêm Hoá từ năm 1991 đến năm 2010, trải qua hai giai đoạn 1991- 2000 và 2001 – 2010. Từ đó rút ra những hạn chế, bài học kinh nghiệm cần thiết cho sự chỉ đạo giáo dục THCS huyện Chiêm Hoá trong những năm tiếp theo.

4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu.

4.1. Nguồn tài liệu.

Trong quá trình nghiên cứu thực hiện đề tài, chúng tôi sử dụng các nguồn tài liệu sau đây:

- Các văn kiện của Đảng Cộng sản Việt Nam.

- Các chỉ thị, nghị quyết của Tỉnh uỷ Tuyên Quang, Huyện uỷ Chiêm Hoá về đổi mới và phát triển giáo dục – đào tạo.

- Các văn bản kế hoạch, định hướng giáo dục của Tỉnh uỷ, UBND tỉnh Tuyên Quang từ năm 1991 đến năm 2010

- Các văn bản, chỉ thị, nghị quyết của các cấp uỷ Đảng, chính quyền có liên quan đến giáo dục phổ thông Tuyên Quang từ năm 1991 đến năm 2010.

- Các báo cáo tổng kết và phương hướng năm học của Sở GD – ĐT Tuyên Quang, của Phòng Giáo dục – Đào tạo huyện Chiêm Hoá giai đoạn 1991 – 2010

- Niên giám thống kê, phần tổng kết về giáo dục của tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 1991 đến năm 2010.

- Các công trình nghiên cứu lịch sử địa phương có liên quan đến giáo dục phổ thông ở tỉnh Tuyên Quang và huyện Chiêm Hoá.

4.2. Phương pháp nghiên cứu.

Trong quá trình thực hiện đề tài, chúng tôi sử dụng phương pháp lịch sử kết hợp với phương pháp logic là chủ yếu. Các phương pháp phân tích so sánh, thống kê cũng được vận dụng.

5. Đóng góp của Luận văn.

- Đây là công trình đầu tiên trình bày có hệ thống về quá trình phát triển của giáo dục Trung học cơ sở huyện Chiêm Hoá tỉnh Tuyên Quang trong giai đoạn 1991 - 2010.

- Dùng làm tài liệu giáo dục truyền thống.

- Rút ra những bài học kinh nghiệm góp phần phát triển hơn nữa giáo dục THCS ở huyện Chiêm Hoá tỉnh Tuyên Quang.

6. Bố cục của luận văn.

Ngoài phần *Mở đầu*, *Kết luận*, *Tài liệu tham khảo*, *Phụ lục*, Luận văn gồm có 3 chương nội dung:

Chương 1.

GIÁO DỤC HUYỆN CHIÊM HOÁ TRƯỚC NĂM 1991

Chương 2.

GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN CHIÊM HOÁ TỪ NĂM 1991 ĐẾN NĂM 2000

Chương 3.

GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN CHIÊM HOÁ TỪ NĂM 2001 ĐẾN NĂM 2010